

NATURVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

“Ny regeringspolitik för starka och ansvariga universitet: Var är vi?: Öppna frågor”

Sokratisk dialog: 17 maj 2018

Inledning

Diskussioner om STRUT och dess konsekvenser har under våren förts i olika sammanhang vid Naturvetenskapliga fakulteten. Frågor och synpunkter har framkommit vid prefektråd, styrelse, i Dulrik med flera fora. I maj hölls en kompletterande dialogsession gemensamt med fakultetsstyrelsen och prefekterna vid fakulteten. Avsikten var att identifiera svåra frågor som fortfarande uppfattas som olösta, och som kräver tydligare svar.

Övningen genomfördes i form av en så kallad ”sokratisk dialog” och leddes av en extern moderator från Nederländerna, William Wei. I den sokratiske dialogen söks inte definitiva svar, utan efter att i en öppen samtalsform där alla deltar på lika villkor, generera intressanta och angelägna frågor och observationer. Dialogen drivs av nyfikenhet och respekt för deltagarnas synpunkter och erfarenheter, inte av ifrågasättanden och kritik. Genom att lyssna och låta deltagarna tala till punkt ökar vi kunskapen om ställningstaganden och sakfrågor.

Dialogen förde fram till ett antal frågor och påståenden om STRUTEN och dess förslag som deltagarna önskade få belysta på ett mer utförligt sätt. Vi har nedan i urval grupperat dem i några teman:

Övergripande

- Hur väl kan utredarna och remissinstanserna överblicka de långsiktiga konsekvenserna av de långtgående förslagen till förändrad styrning?
 - Det krävs djup och bred kunskap om högskolesystemet för att förstå/förutsäga konsekvenserna av utredningens förslag.
 - Det finns ett stort behov av konsekvensbeskrivning för att öka den generella/specifika förståelsen för vad konsekvenserna blir på nationell/universitets-/fakultets-nivå/ och för olika vetenskapsområden.

Beslutsfrågor – Ansvarsfördelning - Procedurer

- Vilka är de relevanta beslutsnivåerna för beslut om resursanvändning inom universitet (Departement / Rektor / Fakultet / Institution) i olika frågor?
 - Finns det (ekonomiska) beslut som hellre tas på övergripande nivåer än genom förhandling mellan i grunden oförenliga intressen?
 - Hur säkrar man en effektiv styrning kombinerat med ett högt kollegialt inflytande inom universiteten?

- Hur skall systemet med ”överenskommelser” mellan departement och de enskilda lärosätena utformas?
 - Hur sker den övergripande samordningen mellan universiteten?
 - Hur undviks ökad politisering av uppdragen?
- Vilka nya kompetenskrav måste ställas på universitetsstyrelserna med de föreslagna förändringarna?
- Varför är universiteten bättre på att fatta ändamålsenliga beslut om fördelning av forskningsmedel internt än forskningsrådets peer-reviewsystem.
 - Kommer ett ökat basanslag leda till ökad politisering av universitetens uppdrag.

Fördelning av utbildningsresurser och relationen till forskning

- Kommer det vara mer gynnsamt att satsa på utbildning än på forskning?
- Kommer (Struten) förslaget stärka kvaliteten i utbildning och forskning?
- Vad blir konsekvenserna av ett samlat anslag för forskning och utbildning för den nationella fördelningen av medel till de svenska lärosätena?
- Hur kommer tilldelningen av medel att ske om det blir en gemensam pott pengar för forskning och utbildning?
- Vad är fördelen med att slopa prislappar för utbildningsområden från departementet/universitet?
- Kommer resurstilldelning för utbildning tilldelas baserat på antalet studenter eller antalet godkända studenter?
 - Hur gör man en uppföljning av utbildningsresultaten utan att räkna hst/hpr eller liknande?
- Målet – balans mellan utbildning och forskning – är svårt att definiera men väsentligt att konkretisera ändå.
- Vilka andra vägar finns för att slippa i från en polarisering eller uppdelning av forskning o utbildning?

Forskningens villkor

- Skall statsbasanslagen till universiteten öka på bekostnad av forskningsmedel till forskningsråden?
- Varför skulle ett ökat basanslag för forskning vara bättre än fördelning av anslag genom forskningsråd med peer review?
- Vilka nackdelar finns det med att öka universitetens basfinansiering på bekostnad av forskningsråden?
- Hur kan vi öka tilldelningen till den anslagsfinansierade forskningen?
- Hur skall man bedöma vad som är forskning med bra kvalitet?
- Skall nödvändigtvis forskning bedrivas vid de mindre universiteten och högskolorna?
- Hur säkrar vi att högre kvalitet på svensk forskning och undervisning följs åt med kopplat anslag?

Samhällsnytta

- Vilken roll bör universiteten spela i samhället i framtiden?
- Alla överens om behovet av strategiska beslut (samhällsnytta) men förvirring kring hur detta skall göras.
- Alla kommer att behöva vaka över vad universitetet bör göra i framtiden.
- Varför föreslås det att alla universitet i Sverige ska profilera sig?
- Skall nödvändigtvis forskning bedrivas vid de mindre universiteten och högskolorna?